

**ความต้องการและความคาดหวังในการเปิดหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต
คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์**
**NEEDS AND EXPECTATIONS FOR OPENING A BACHELOR
OF NURSING SCIENCE PROGRAM AT THE FACULTY NURSING SCIENCE,
KASETSART UNIVERSITY**

วิวัฒน์ เหล่าชัย¹

สายสมร เฉลยกิตติ^{2,*}

Wiwat Laochai

Saisamorn Chaleoykitti

¹ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กรุงเทพฯ 10700

Assistant Professor, Ph.D., Faculty of Nursing, Kasetsart University, Bangkok, 10700, Thailand

²รองศาสตราจารย์ พลตรีหญิง ดร. คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กรุงเทพฯ 10700

Associate Professor, Major General, Ed.D., Faculty of Nursing, Kasetsart University, Bangkok, 10700, Thailand

*Corresponding author E-mail: Saisamorn2006@hotmail.com

Received: May 16, 2024

Revised: July 22, 2024

Accepted: August 6, 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อศึกษาความต้องการและความคาดหวังในการเปิดหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ผู้ให้ข้อมูลแบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่ 1) บุคลากรในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำนวน 8 คน 2) บุคลากรจากโรงพยาบาลรัฐบาลและเอกชนในระดับปฐมภูมิ พุทธิภูมิ และตติยภูมิ จำนวน 8 คน 3) ตัวแทนจากชุมชนรอบมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำนวน 7 คน และ 4) ผู้แทนจากสภาการพยาบาล จำนวน 7 คน รวม 30 คน ได้มาโดยวิธีการเลือกผู้ให้ข้อมูลแบบเฉพาะเจาะจง และการสุ่มตัวอย่างแบบ Snowball เก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1) ความต้องการในการเปิดหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ได้แก่ 1.1) ความต้องการผลิตบัณฑิตพยาบาล 1.2) ความต้องการคุณลักษณะบัณฑิตพยาบาล และ 1.3) ความต้องการคุณลักษณะพยาบาลวิชาชีพ 2) ความคาดหวังในการเปิดหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ได้แก่ 2.1) ความคาดหวังเกี่ยวกับบัณฑิตพยาบาล 2.2) ความคาดหวังคุณลักษณะเฉพาะของบัณฑิตพยาบาล มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และ 2.3) ความคาดหวังในสมรรถนะแต่ละขั้นป้อนของนักศึกษาพยาบาล มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ผลการศึกษาช่วยในการออกแบบหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตของคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ให้สามารถผลิตบัณฑิตพยาบาลที่มีความรู้และความสามารถในการปฏิบัติการพยาบาล

และผดุงครรภ์ที่สอดคล้องกับบริบทวัฒนธรรมมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และเป็นไปตามความต้องการและความคาดหวังของผู้มีส่วนได้เสีย อันเป็นประโยชน์ต่อวิชาชีพพยาบาล สังคม และประเทศชาติ

คำสำคัญ : ความต้องการ, ความคาดหวัง, หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต

Abstract

This research was a qualitative study with the objective of exploring the needs and expectations for opening a Bachelor of Nursing Science Program at the Faculty of Nursing, Kasetsart University. The informants consisted of four groups: 1) University staff from Kasetsart University (8 people), 2) Personnel from government and private hospitals at primary, secondary and tertiary levels (8 people), 3) Community members (7 people), and 4) Personnel from the Thailand Nursing and Midwifery Council (7 people), totaling 30 informants. The study employed a purposive selection and snowball technique to collect data. Data were gathered through in-depth interviews and analyzed using content analysis methods.

The research findings indicated two main points of needs and expectations for opening a Bachelor of Nursing Science program. The first point about the demand for opening the program included: 1.1) Demand for producing nursing graduates, 1.2) Demand for specific characteristics of nursing graduates, and 1.3) Demand for professional nursing skills. The second point about the expectation for opening the program included: 2.1) Expectations regarding nursing graduates, 2.2) Expectations for specific characteristics of nursing graduates, and 2.3) Expectations for competencies each academic year.

The results of this study help to design the Bachelor of Nursing Science Program, at the Faculty of Nursing, Kasetsart University. That can produce nursing graduates with knowledge and ability to practice nursing and midwifery, it is consistent with the Kasetsart University cultural context. According to the needs and expectations of stakeholders which is beneficial to the nursing profession, society, and the country.

Keywords: needs, expectations, Bachelor of Nursing Science Program

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

องค์การอนามัยโลกได้รายงานสภาพปัญหาการขาดแคลนบุคลากรทางการแพทย์ที่เกิดขึ้นในหลายประเทศทั่วโลก และเป็นอุปสรรคต่อการให้บริการสุขภาพแก่ประชาชน องค์การอนามัยโลกจึงเรียกร้องให้ผู้นำของทุกประเทศให้ความสำคัญกับการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนบุคลากรทางการแพทย์อย่างจริงจังและเร่งด่วน ซึ่งเป็นผลดีต่อประชากรตลอดจนเป็นการยกระดับการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ (World Health Organization, 2022) ประเทศไทยมีปัญหาด้าน

แคลนบุคลากรพยาบาลสะสมมาเป็นระยะเวลานานกว่า 50 ปี การเพิ่มกำลังการผลิตมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง จนกระทั่งปัจจุบันมีสถาบันการศึกษาพยาบาลทั้งภาครัฐและเอกชนในประเทศ จำนวน 104 แห่ง ผลิตพยาบาลใหม่ได้ปีละประมาณ 11,000 - 12,000 คนต่อปี (Sawangdee, 2017) และภายในปี พ.ศ. 2570 ประเทศไทยจำเป็นต้องมีพยาบาลวิชาชีพ จำนวน 209,866 คน เพื่อบำรุงรับสังคมสูงอายุอย่างสมบูรณ์ (completely aged society) (Thailand Nursing and Midwifery Council, 2021)

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์เป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ได้รับการอนุมัติงบประมาณจากที่ประชุมคณะรัฐมนตรีให้ดำเนินการสร้างโครงการอุทยานการแพทย์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (ระยะแรก พ.ศ. 2567 - 2572) ซึ่งในการประชุมสภามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ครั้งที่ 6/2566 วันที่ 26 มิถุนายน พ.ศ. 2566 ได้มีมติอนุมัติจัดตั้งคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เพื่อรองรับการจัดตั้งโรงพยาบาลมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และตอบสนองความต้องการในการดูแลสุขภาพของผู้ใช้บริการทุกช่วงวัย (Department of Physical Medicine, Kasetsart University, 2023)

คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ได้รับนโยบายจากมหาวิทยาลัยให้ผลิตบัณฑิตที่มีความรอบรู้ในศาสตร์การพยาบาล การผดุงครรภ์ ศาสตร์แห่งแผ่นดิน ศาสตร์ด้านชีวเวชศาสตร์สุขภาพ และศาสตร์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนมีทักษะด้านดิจิทัลเพื่อนำไปใช้ในการเรียนรู้ตลอดชีวิตสามารถเท่าทันการเปลี่ยนแปลงของโลกอนาคต และจากการทบทวนวรรณกรรมที่ผ่านมาพบว่าการศึกษาความต้องการของผู้มีส่วนได้เสียในหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต และหลักสูตรอื่น ๆ ของสถาบันการศึกษาทางการพยาบาลส่วนใหญ่เป็นการศึกษาเชิงปริมาณหรือตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ยังขาดในส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพที่ช่วยสนับสนุนการจัดทำและพัฒนาหลักสูตร ในการเตรียมความพร้อมเปิดหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำเป็นต้องมีการศึกษามุมมอง ความต้องการของสังคมและบริบทรอบมหาวิทยาลัย อย่างหลากหลาย เพื่อจะได้เปิดหลักสูตรที่ตอบสนองความต้องการของสังคมโดยรอบด้านอย่างแท้จริง นอกจากนี้ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ยังมีเป้าหมายในการขับเคลื่อนคณะไปสู่เกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศ (Education Criteria for Performance Excellence: EdPEX) ตลอดจน

การประกันคุณภาพหลักสูตรตามมาตรฐานเครือข่ายการประกันคุณภาพมหาวิทยาลัยอาเซียน (ASEAN University Network Quality Assurance: AUN-QA) จึงจำเป็นต้องมีการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพจากผู้มีส่วนได้เสียกับการเปิดหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต เพื่อนำไปสู่การออกแบบหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ที่ตอบสนองความต้องการและความคาดหวังในการเปิดหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตอย่างแท้จริง

วัตถุประสงค์วิจัย

เพื่อศึกษาความต้องการและความคาดหวังในการเปิดหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตของคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพที่ใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (in-depth interview)

ผู้ให้ข้อมูล ประกอบด้วย 1) บุคลากรมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้แก่ ผู้บริหาร อาจารย์ และนิสิตคณะต่าง ๆ จำนวน 8 คน 2) บุคลากรผู้มีส่วนได้เสียจากโรงพยาบาลรัฐบาลและเอกชนในระดับปฐมภูมิ ทุติยภูมิ และตติยภูมิ จำนวน 8 คน 3) ตัวแทนจากชุมชน ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่รอบมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำนวน 7 คน และ 4) ผู้แทนจากสภาการพยาบาล จำนวน 7 คน รวมทั้งสิ้น 30 คน ซึ่งเพียงพอและเหมาะสมในการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ (Sandelowski, 1995)

เกณฑ์การคัดเลือก ใช้วิธีการเลือกผู้ให้ข้อมูลแบบเฉพาะเจาะจง (purposive selection) ตามเกณฑ์ที่กำหนด คือ 1) เป็นผู้มีส่วนได้เสียกับหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต และ 2) เคยมีประสบการณ์ได้รับการดูแลจากพยาบาลวิชาชีพ และเพื่อให้ได้ผู้ให้ข้อมูลที่ครอบคลุมและเข้าถึงได้ ผู้วิจัยได้ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบ Snowball เพื่อให้ได้ผู้ให้ข้อมูลคนต่อ ๆ ไป จนครบในแต่ละกลุ่ม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

1. ผู้วิจัยซึ่งผ่านการอบรมหลักสูตรการวิจัยเชิงคุณภาพจากสมาคมพฤฒิกรรมศาสตร์ และมีประสบการณ์การทำงานวิจัยเชิงคุณภาพมาก่อน
2. แนวคำถามการสัมภาษณ์เชิงลึก มีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิดที่ถามเกี่ยวกับความต้องการและความคาดหวังในการเปิดหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต จำนวน 4 ข้อ ซึ่งมีการปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับบริบทของผู้ให้ข้อมูลในแต่ละกลุ่ม
3. แบบบันทึกภาคสนามสำหรับเขียนรายละเอียดเกี่ยวกับเหตุการณ์ต่าง ๆ ความรู้สึกส่วนตัว และความคิดเห็น
4. เครื่องบันทึกเสียงในขณะเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งในการวิจัยนี้ใช้เป็นโทรศัพท์มือถือที่สามารถบันทึกเสียงได้

การพิทักษ์สิทธิ์ การวิจัยในครั้งนี้ได้รับการรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์จากมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เอกสารเลขที่ KUREC-SSR67/036 ลงวันที่ 19 มีนาคม พ.ศ. 2567 ผู้วิจัยเริ่มเก็บข้อมูลหลังผ่านการรับรองจริยธรรมการวิจัย โดยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัยด้วยตนเองและได้อธิบายรายละเอียดของโครงการวิจัยให้ผู้ให้ข้อมูลทุกท่านรับทราบ ซึ่งในระหว่างการสัมภาษณ์ผู้วิจัยมีความไวต่อความรู้สึกของผู้ให้ข้อมูล เมื่อสัมภาษณ์แล้วพบว่าผู้ให้ข้อมูลไม่สบายใจ ผู้วิจัยจะแจ้งให้ผู้ให้ข้อมูลสามารถถอนตัวจากการวิจัยได้ตลอดเวลา การเก็บรักษาข้อมูลขณะสัมภาษณ์ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บไว้ในรูปแบบไฟล์เสียงและข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ในคอมพิวเตอร์ที่ต้องเข้ารหัสก่อนเข้าถึงข้อมูล การนำเสนอผลการวิจัยจะนำเสนอเฉพาะข้อเท็จจริงที่ผ่านการตรวจสอบและยืนยันข้อมูลแล้วเท่านั้น ภายหลังเสร็จสิ้นการวิจัย ผู้วิจัยจะทำลายข้อมูลและเอกสารที่เกี่ยวข้องทั้งหมดทันที

การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิจัยในครั้งนี้ใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูล โดยมีการนัดหมายวันและเวลาไว้ล่วงหน้า และใช้สถานที่ที่เป็น

ห้องประชุมขนาดกลางเพื่อความเป็นส่วนตัว ผู้วิจัยได้ขออนุญาตบันทึกเสียงการสนทนาก่อนเริ่มสัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลจะได้รับการสัมภาษณ์เชิงลึกคนละ 30 - 60 นาที เมื่อจบการสนทนาในแต่ละครั้งจะมีการถอดเทปบันทึกเสียงเพื่อวิเคราะห์ข้อมูลและใช้ในการเตรียมการสัมภาษณ์ครั้งต่อไป ซึ่งการดำเนินการเหล่านี้จะทำต่อเนื่องจนไม่พบข้อค้นพบใหม่หรือจนข้อมูลอิ่มตัว

การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) (Hatch, 2023) และใช้วิธีการตรวจสอบคุณภาพข้อมูลเชิงคุณภาพ ดังนี้

1. ผู้วิจัยตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูลโดยการตรวจสอบข้อมูลซ้ำกับผู้ให้ข้อมูลโดยผู้วิจัยสรุปข้อมูลต่าง ๆ ให้ผู้ให้ข้อมูลยืนยันความถูกต้อง ในระหว่างการเก็บรวบรวมข้อมูลกับผู้ถูกสัมภาษณ์ทุกคน และผู้วิจัยอ่านบทสัมภาษณ์ที่ได้รับการถอดเทปจากการบันทึกแบบคำต่อคำ

2. การตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูล (trustworthiness) ผู้วิจัยใช้การตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูลตามเกณฑ์ของ Guba and Lincoln (1989) ดังนี้ 1) การตรวจสอบความน่าเชื่อถือ (credibility) ใช้ผู้ทรงคุณวุฒิ (peer debriefing) ที่มีความเชี่ยวชาญการทำวิจัยเชิงคุณภาพและมีประสบการณ์ในการพัฒนาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต จำนวน 3 คน 2) ความสามารถในการถ่ายโอน (transferability) ผู้วิจัยนำเสนอข้อมูลให้ครอบคลุมและละเอียดครบถ้วนมากที่สุดเพื่อให้สามารถถ่ายทอดเรื่องราวและประสบการณ์ได้อย่างลุ่มลึก และ 3) ความสามารถในการยืนยัน (confirmability) ผู้วิจัยเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบโดยการบันทึกเสียง และถอดเทปแบบคำต่อคำ และตรวจสอบข้อมูลกับบันทึกการสัมภาษณ์เพื่อให้เกิดความถูกต้อง ครบถ้วน และสมบูรณ์

ผลการวิจัย

ผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ มี 4 กลุ่ม ได้แก่

- 1) บุคลากรมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ซึ่งส่วนใหญ่ร้อยละ 75 เป็นเพศหญิง อายุเฉลี่ย 55 ปี ($SD = 6.56$)

และ ร้อยละ 86.50 มีคุณวุฒิระดับปริญญาเอก 2) บุคลากรผู้มีส่วนได้เสียจากโรงพยาบาลรัฐบาลและเอกชนในระดับปฐมภูมิ ทติยภูมิ และตติยภูมิ ซึ่งมากกว่าครึ่งหนึ่ง (ร้อยละ 60.50) เป็นเพศหญิง อายุเฉลี่ย 52.28 ปี ($SD = 5.35$) ส่วนใหญ่ร้อยละ 73.80 มีคุณวุฒิระดับปริญญาตรี 3) ประชาชนตัวแทนจากชุมชนรอบมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์มากกว่าครึ่งหนึ่ง (ร้อยละ 60.80) เป็นเพศหญิง อายุเฉลี่ย 60.55 ปี ($SD = 8.33$) และร้อยละ 55.30 มีคุณวุฒิระดับปริญญาตรี และ 4) ผู้แทนจากสภาการพยาบาล ส่วนใหญ่ร้อยละ 85.70 เป็นเพศหญิง อายุเฉลี่ย 68.20 ปี ($SD = 5.19$) และ ร้อยละ 85.70 มีคุณวุฒิระดับปริญญาเอก

ข้อค้นพบเกี่ยวกับความต้องการและความคาดหวังในการเปิดหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มีด้วยกัน 2 ประเด็นหลัก ดังนี้

1. ความต้องการในการเปิดหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ประกอบด้วย 1) ความต้องการผลิตบัณฑิตพยาบาล 2) ความต้องการคุณลักษณะของบัณฑิตพยาบาล และ 3) ความต้องการคุณลักษณะพยาบาลวิชาชีพ มีรายละเอียดดังนี้

1.1 ความต้องการผลิตบัณฑิตพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ผลการวิจัยพบว่า ผู้ให้ข้อมูลต้องการให้ผลิตบัณฑิตโดยปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ทั้งในการปฏิบัติงานในวิชาชีพ และการใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัย นอกจากนี้ นักศึกษาพยาบาลต้องได้เห็นแบบอย่างที่ดีจากอาจารย์พยาบาลและพยาบาลพี่เลี้ยง ทำให้สามารถสรุปเป็น 3 ด้านย่อยของความต้องการผลิตบัณฑิตพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ดังนี้

1) ด้านการออกแบบหลักสูตร ผลการศึกษาพบว่า หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตควรมีการออกแบบหลักสูตรให้ครอบคลุมคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์และความต้องการของผู้มีส่วนได้เสีย และต้องมีการกำหนดกลยุทธ์

การเรียนรู้ เพื่อพัฒนาบัณฑิตพยาบาลมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ให้มีความเชี่ยวชาญในการพยาบาลผู้ป่วยกลุ่มโรคที่มีความสัมพันธ์กับการเกษตรทั้งพืช สัตว์ และจุลินทรีย์ ดังคำกล่าวของผู้ให้ข้อมูล

“การสร้างและพัฒนาหลักสูตร ต้องครอบคลุมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบัณฑิตและความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย” (บุคลากรมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ คนที่ 4)

“ต้องมีกลยุทธ์ส่งเสริมการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาให้บัณฑิตพยาบาลเกษตรศาสตร์มีความเชี่ยวชาญการพยาบาลผู้ป่วยกลุ่มโรคที่มีความสัมพันธ์กับการเกษตรทั้งพืช สัตว์ และจุลินทรีย์ โรคที่ติดต่อจากสัตว์สู่คน และความเสี่ยงก่อโรคทางการเกษตร” (บุคลากรผู้มีส่วนได้เสียจากโรงพยาบาลรัฐบาลและเอกชน คนที่ 6)

“ต้องคำนึงถึงความทันสมัยและการเริ่มต้น เพื่อที่จะสามารถควบคุม กำหนดแนวทางที่ต้องการได้ ทั้งนี้ ต้องสอดคล้องกับปรัชญาและพันธกิจของมหาวิทยาลัย” (ตัวแทนชุมชน คนที่ 5)

“การออกแบบการจัดการเรียนการสอนทั้งในห้องเรียน และกิจกรรมนอกห้องเรียน ต้องคำนึงถึงกลุ่มเกษตรกร” (ผู้แทนจากสภาการพยาบาล คนที่ 2)

2) ด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี ผลการศึกษาพบว่า การถ่ายทอดความเป็นต้นแบบที่ดีจากอาจารย์พยาบาลและพยาบาลพี่เลี้ยงในด้านการพยาบาลผู้ป่วยด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์เป็นสิ่งสำคัญ ดังคำกล่าวของผู้ให้ข้อมูล

“การมีครูที่เป็นตัวอย่างที่ดีด้านการพยาบาลผู้ป่วยด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์เป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้บัณฑิตอยากประพฤติปฏิบัติตาม” (บุคลากรมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ คนที่ 6)

“การถ่ายทอดความเป็นต้นแบบที่ดีจากอาจารย์และรุ่นพี่เป็นสิ่งสำคัญ” (บุคลากรผู้มีส่วนได้เสียจากโรงพยาบาลรัฐบาลและเอกชน คนที่ 1)

“ต้นแบบที่ดีต้องมาจากคณาจารย์”
(ตัวแทนชุมชน คนที่ 2)

“การมีอาจารย์ผู้สอนที่มีสมรรถนะ
สูงและเป็นผู้นำทางการพยาบาลก็เป็นสิ่งสำคัญ”
(ผู้แทนจากสภาการพยาบาล คนที่ 5)

3) ด้านจริยธรรมจรรยาบรรณ
วิชาชีพ ผลการศึกษาพบว่า เป็นสิ่งที่เกิดจาก
กระบวนการอบรมและปลูกฝังคุณธรรมและ
จริยธรรมทางการพยาบาลและการดำเนินชีวิต
ดังคำกล่าวของผู้ให้ข้อมูล

“ควรปลูกฝังจิตสำนึกในการมีน้ำใจ
บริการ และมีทักษะในการพยาบาล ตลอดจนมี
จรรยาบรรณในวิชาชีพ ในหลักสูตรการเรียน
การสอน” (บุคลากรมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
คนที่ 8)

“ควรปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม
ทั้งในการปฏิบัติงานในวิชาชีพ และการดำเนิน
ชีวิต” (ตัวแทนชุมชน คนที่ 6)

“ควรปลูกฝังจิตสำนึกของนิสิต
ตั้งแต่แรกเริ่ม เช่น กิจกรรมรับน้องโดยการต้อนรับ
จากชุมชน กิจกรรมการนั่งสมาธิสวนมนต์เน้น
ชุมชน” (ผู้แทนจากสภาการพยาบาล คนที่ 1)

1.2 ความต้องการคุณลักษณะของ
บัณฑิตพยาบาล ควรเป็นผู้ที่มีองค์ความรู้ สามารถ
ปฏิบัติการพยาบาล สร้างสรรค์ผลงานใหม่ทาง
การแพทย์และการพยาบาล มีส่วนร่วมในการพัฒนา
วิชาชีพและสังคม สามารถทำงานเป็นทีม และ
มีความรอบรู้เชี่ยวชาญในงานที่รับผิดชอบ จาก
ทั้งหมดที่กล่าวมา สามารถแบ่งเป็นคุณลักษณะได้
3 ด้าน ดังนี้

1) มีความรู้ ผลการศึกษาพบว่า
บัณฑิตพยาบาลควรมีองค์ความรู้ที่ทันสมัยและ
มีทักษะการปฏิบัติการพยาบาลโดยใช้หลักฐาน
เชิงประจักษ์ในการดูแลผู้ป่วย ดังคำกล่าวของ
ผู้ให้ข้อมูล

“ต้องมีองค์ความรู้ที่ทันสมัย
สามารถใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ในการดูแลผู้ป่วย
รวมทั้ง มีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพ เห็นอกเห็นใจ และ

เข้าใจความต้องการของผู้รับบริการอย่างแท้จริง”
(บุคลากรผู้มีส่วนได้เสียจากโรงพยาบาลรัฐบาล
และเอกชน คนที่ 2)

“มีความรู้ทันสมัย ใช้หลักฐาน
เชิงประจักษ์ในการดูแลผู้ป่วย” (ผู้แทนจาก
สภาการพยาบาล คนที่ 1)

2) ทำงานเป็นทีม ผลการศึกษา
พบว่า บัณฑิตพยาบาลควรสามารถทำงานเป็น
ทีมได้ มีความรอบรู้เชี่ยวชาญในงานที่รับผิดชอบ
เป็นกัลยาณมิตรที่ดีต่อกันให้เกิดรักกัน ดังคำกล่าว
ของผู้ให้ข้อมูล

“การมีส่วนร่วมในการพัฒนา
วิชาชีพและสังคม ควรให้เกิดขึ้นแก่นิสิตโดยเร็ว”
(บุคลากรมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ คนที่ 8)

“สามารถทำงานเป็นทีมได้ มีความ
รอบรู้เชี่ยวชาญในงานที่รับผิดชอบ ซื่อสัตย์ มีน้ำใจ
รับผิดชอบ” (บุคลากรผู้มีส่วนได้เสียจากโรงพยาบาล
รัฐบาลและเอกชน คนที่ 3)

“เป็นผู้ที่มีเจตคติที่ดีต่อการพยาบาล
และสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นและองค์กรได้”
(ตัวแทนชุมชน คนที่ 3)

“การทำงานร่วมกันในสหวิชาชีพ
ซึ่งในอนาคตพยาบาลจะต้องมีบทบาทนี้มากขึ้น”
(ผู้แทนจากสภาการพยาบาล คนที่ 2)

3) เป็นคนดี ผลการศึกษาพบว่า
บัณฑิตพยาบาลควรมีความเอื้ออาทร เอาใจใส่
ความเข้าใจ เห็นอกเห็นใจ ให้เกียรติระหว่าง
วิชาชีพ บนพื้นฐานการมีจิตสำนึกในความรัก
ประเทศ รักสิ่งแวดล้อม ดังคำกล่าวของผู้ให้ข้อมูล

“มีความเอื้ออาทร มีน้ำใจ ที่แสดงออก
เป็นพฤติกรรมที่เหมาะสม สม่่าเสมอ” (บุคลากร
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ คนที่ 5)

“ความเอาใจใส่เป็นศาสตร์จาก
ความรู้ ความคิด ความสามารถ ทักษะ เป็นศิลปะ
ในการร่วมงานกันทำให้เกิด รู้งาน รู้ตน รู้คน”
(บุคลากรผู้มีส่วนได้เสียจากโรงพยาบาลรัฐบาล
และเอกชน คนที่ 6)

“เด็ก ๆ ต้องเป็นผู้ที่มีเจตคติที่ดีต่อการพยาบาลและสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นและองค์กรได้” (ตัวแทนชุมชน คนที่ 6)

“มีความเข้าใจ เห็นอกเห็นใจ ให้เกียรติระหว่างวิชาชีพ” (ผู้แทนจากสภาการพยาบาล คนที่ 6)

1.3 ความต้องการคุณลักษณะพยาบาลวิชาชีพ พยาบาลวิชาชีพควรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพยาบาลผู้ป่วยที่มีภาวะเจ็บป่วยต่าง ๆ สามารถให้คำแนะนำเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพได้ถูกต้องครอบคลุม และมีจิตบริการทำงาน อ่อนน้อม เอื้ออาทรกับผู้ใช้บริการ และสามารถปรับตัวให้ทันสมัยเท่าทันสถานการณ์ โดยสามารถแบ่งคุณลักษณะที่กล่าวมานี้ได้เป็น 3 ด้าน ดังนี้

1) พยาบาลมีอาชีพ ผลการศึกษาพบว่าบัณฑิตพยาบาลควรมีความรู้ความสามารถในวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ เข้าใจในภาวะเจ็บป่วยของผู้ป่วยและญาติ และมีทัศนคติที่ดีต่อการพยาบาล ดังคำกล่าวของผู้ให้ข้อมูล

“พยาบาลมีอาชีพที่เก่งต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโรค การเจ็บป่วย” (บุคลากรผู้มีส่วนได้เสียจากโรงพยาบาลรัฐบาลและเอกชน คนที่ 2)

“พยาบาลที่มีความรู้ความสามารถในวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ เข้าใจในภาวะเจ็บป่วยของผู้ป่วย” (ตัวแทนชุมชน คนที่ 3)

“พยาบาลมีความเป็นมืออาชีพในการดูแลผู้ป่วย พุดจาสุภาพ เป็นมิตรกับประชาชน” (ผู้แทนจากสภาการพยาบาล คนที่ 5)

2) พยาบาลยุคใหม่ ผลการศึกษาพบว่าบัณฑิตพยาบาลควรมีความสามารถในการปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงในยุค Digital Era รวมทั้งเปิดโลกกว้างและตามทันสถานการณ์ ดังคำกล่าวของผู้ให้ข้อมูล

“พยาบาลสายพันธุ์ใหม่ต้องทันต่อการเปลี่ยนแปลงในยุค Digital Era” (บุคลากรมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ คนที่ 2)

“พยาบาลวิชาชีพในยุค 4.0 ควรมุ่งเน้นการมองหาการปฏิบัติที่ดีที่สุดทางด้านการพยาบาล” (บุคลากรผู้มีส่วนได้เสียจากโรงพยาบาลรัฐบาลและเอกชน คนที่ 4)

“ต้องปรับตัวให้ทันสมัย เท่าทันสถานการณ์ ไม่ว่าจะเป็นการให้บริการ” (ตัวแทนชุมชน คนที่ 4)

“พยาบาลต้องเปิดใจกว้างและตามทันสถานการณ์” (ผู้แทนจากสภาการพยาบาล คนที่ 4)

3) พยาบาลบริการด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์ ผลการศึกษาพบว่า บัณฑิตพยาบาลควรมีน้ำใจ เมตตา กรุณา พุดจาไพเราะ ยิ้มแย้มแจ่มใส มีจิตบริการทำงานด้วยใจ อ่อนน้อม และเอื้ออาทรต่อผู้รับบริการ ดังคำกล่าวของผู้ให้ข้อมูล

“มีความรับผิดชอบ ช่วยเหลือบุคคลอื่น มีความมั่นคงทางอารมณ์ นุ่มนวล อ่อนหวาน มีน้ำใจ ละเอียดยอบคอบ เมตตากรณายิ้มแย้มแจ่มใส” (บุคลากรมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ คนที่ 6)

“มีจิตสำนึกในการให้บริการ” (บุคลากรผู้มีส่วนได้เสียจากโรงพยาบาลรัฐบาลและเอกชน คนที่ 8)

“ต้องการพยาบาลมีจิตบริการทำงาน อ่อนน้อม เอื้ออาทรผู้รับบริการด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์” (ตัวแทนชุมชน คนที่ 1)

“มีความเข้าใจ เห็นอกเห็นใจ ให้เกียรติระหว่างวิชาชีพ” (ผู้แทนจากสภาการพยาบาล คนที่ 3)

2. ความคาดหวังในการเปิดหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ประกอบด้วย 1) ความคาดหวังเกี่ยวกับบัณฑิตพยาบาล 2) ความคาดหวังคุณลักษณะเฉพาะของบัณฑิตพยาบาล และ 3) ความคาดหวังสมรรถนะแต่ละชั้นปี สามารถอธิบายได้ ดังนี้

2.1 ความคาดหวังเกี่ยวกับบัณฑิตพยาบาล ที่ควรให้ความสำคัญการดูแลสุขภาพแบบองค์รวมทุกช่วงวัย มีความใกล้ชิดและเข้าถึง

ประชาชน ทำงานเคียงข้างประชาชนบนพื้นฐานความรู้ ศาสตร์และศิลป์ทางการแพทย์ และ ผดุงครรภ์ โดยบูรณาการศาสตร์การเกษตร เทคโนโลยีดิจิทัลและนวัตกรรม จากผลการศึกษา สามารถแบ่งมุมมองได้ 3 ด้าน ดังนี้

1) ด้านการเกษตร ผลการศึกษาพบว่า ควรมีความรอบรู้เกี่ยวกับสภาพแวดล้อม ด้านเกษตรกรรมต่าง ๆ ในชุมชน สามารถคัดกรองความเสี่ยงโรคที่มีความสัมพันธ์กับการเกษตร ทั้งพืชและสัตว์ และส่งเสริมการรักษาสุขภาพแบบยั่งยืนด้วยพืชผักสมุนไพรของไทย ดังคำกล่าวของผู้ให้ข้อมูล

“สุขภาวะที่เกี่ยวข้องกับชีวภาพ เกษตรกรรม อาชีพ โรคอุบัติใหม่ ตามปณิธานของการก่อตั้ง” (บุคลากรมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ คนที่ 2)

“ควรมีความรอบรู้เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมด้านเกษตรกรรมต่าง ๆ ในชุมชน นำมาประยุกต์ใช้ในการวางแผนการพยาบาลอย่างครอบคลุม” (บุคลากรผู้มีส่วนได้เสียจากโรงพยาบาลรัฐบาลและเอกชน คนที่ 2)

“สามารถคัดกรองความเสี่ยงของโรคที่มีความสัมพันธ์กับการเกษตรทั้งพืชและสัตว์ โรคที่ติดต่อกันจากสัตว์ และป้องกันการแพร่ระบาดของโรค” (ตัวแทนชุมชน คนที่ 3)

“พยาบาลจากมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ควรมีความรู้พื้นฐานเรื่องพืชและพื้นฐานทางด้านการเกษตร” (ผู้แทนจากสภาการพยาบาล คนที่ 4)

2) ด้านเทคโนโลยีดิจิทัล ผลการศึกษาพบว่า ควรมุ่งเน้นเรื่องเทคโนโลยีสารสนเทศ สำหรับบัณฑิตพยาบาลเกษตรศาสตร์ โดยมีการบูรณาการการใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ เข้ามาในการจัดการเรียนการสอน จะทำให้บัณฑิตพยาบาลที่จบไปมีทักษะด้านการใช้ข้อมูลสารสนเทศ และรู้เท่าทันเทคโนโลยีดิจิทัลมากกว่าการเรียนพยาบาลสมัยเมื่อก่อน ดังคำกล่าวของผู้ให้ข้อมูล

“อัตลักษณ์ของบัณฑิตพยาบาล ที่สอดคล้องกับมหาวิทยาลัย ควรเน้นเทคโนโลยีสารสนเทศ สำหรับพยาบาลเกษตรศาสตร์” (บุคลากรมหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ คนที่ 3)

“เป็นพยาบาลที่สามารถใช้ภูมิปัญญาตามเทคโนโลยีสมัยใหม่สู่ชุมชนได้” (บุคลากรผู้มีส่วนได้เสียจากโรงพยาบาลรัฐบาลและเอกชน คนที่ 4)

“หลักสูตรที่เปิดใหม่ควรที่จะมีการบูรณาการเรื่องการใช้นวัตกรรมเทคโนโลยีดิจิทัลใหม่ ๆ เข้ามาสู่การเรียนการสอน” (ตัวแทนชุมชน คนที่ 1)

“มีองค์ความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศและสามารถเลือกใช้ได้อย่างรู้เท่าทัน หรือมีความรอบรู้ด้านเทคโนโลยีกับสุขภาพและการเกษตร” (ผู้แทนจากสภาการพยาบาล คนที่ 2)

3) ด้านนวัตกรรม ผลการศึกษาพบว่า ควรมีความคิดสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาคุณภาพและสร้างนวัตกรรมทางการแพทย์และด้านชีวเกษตรสุขภาพที่สังคมอนาคตต้องการ ดังคำกล่าวของผู้ให้ข้อมูล

“เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถโดดเด่นด้านการวิจัยและนวัตกรรมเพื่อพัฒนาด้านสุขภาพ” (บุคลากรมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ คนที่ 6)

“คิดนวัตกรรมเก่ง” (บุคลากรผู้มีส่วนได้เสียจากโรงพยาบาลรัฐบาลและเอกชน คนที่ 8)

“เป็นนวัตกรรมด้านการให้บริการชีวการแพทย์ที่สังคมอนาคตต้องการ” (ตัวแทนชุมชน คนที่ 6)

“สามารถสร้างสรรค์ผลงานด้านนวัตกรรมเกษตรสุขภาพสมัยใหม่สู่ชุมชน” (ผู้แทนจากสภาการพยาบาล คนที่ 1)

2.2 ความคาดหวังคุณลักษณะเฉพาะของบัณฑิตพยาบาล ควรเป็นผู้เชี่ยวชาญการพยาบาลผู้ป่วยกลุ่มโรคที่มีความสัมพันธ์กับการเกษตรทั้ง พืช สัตว์ และจุลินทรีย์ โรคที่ติดต่อกันจากสัตว์สู่คน และความเสี่ยงก่อโรคทางการแพทย์ เพื่อสร้างสรรค์

องค์ความรู้ใหม่สู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต ซึ่งสามารถแบ่งคุณลักษณะเฉพาะนี้เป็น 3 ด้าน ดังนี้

1) ด้านเกษตรสุขภาพ ผลการศึกษาพบว่า เป็นบัณฑิตพยาบาลควรมีความเชี่ยวชาญด้านการดูแลสุขภาพของอาชีพที่มีความสัมพันธ์กับการเจ็บป่วยจากการเกษตรทั้งพืช สมุนไพร และสัตว์ ดังคำกล่าวของผู้ให้ข้อมูล

“พยาบาลมืออาชีพ อดทน เป็นที่พึ่งด้านสุขภาพให้แก่เกษตรกร และประชาชนทั่วไป” (บุคลากรมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ คนที่ 1)

“เชี่ยวชาญการส่งเสริมสุขภาพแบบยั่งยืนด้วย พืชพันธุ์ ธัญญาหารของไทย” (บุคลากรผู้มีส่วนได้เสียจากโรงพยาบาลรัฐบาลและเอกชน คนที่ 2)

“พยาบาลควรมีความรู้ด้านสมุนไพร” (ตัวแทนชุมชน คนที่ 5)

“เชี่ยวชาญการพยาบาลผู้ป่วยกลุ่มโรคที่มีความสัมพันธ์กับการเกษตรทั้งพืช สัตว์ และจุลินทรีย์ โรคที่ติดต่อกจากสัตว์สู่คน และความเสี่ยงก่อโรคทางการเกษตร” (ผู้แทนจากสภาการพยาบาล คนที่ 5)

2) ด้านองค์ความรู้ ผลการศึกษาพบว่า ต้องมีพื้นฐานทางการพยาบาล การบริการที่เป็นเลิศ สามารถประยุกต์ใช้ศาสตร์อื่น ๆ เพื่อการดูแลสุขภาพของผู้รับบริการ และรู้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม ดังคำกล่าวของผู้ให้ข้อมูล

“มีความรู้เข้าใจในพื้นฐานมีทัศนคติ ทักษะตามวิชาชีพ และมุ่งสร้างสรรค์พัฒนาตนเอง” (บุคลากรมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ คนที่ 3)

“มีความรู้และความเข้าใจในศาสตร์พื้นฐานวิชาชีพพยาบาล” (บุคลากรผู้มีส่วนได้เสียจากโรงพยาบาลรัฐบาลและเอกชน คนที่ 6)

“สามารถประยุกต์ใช้ศาสตร์อื่น ๆ เพื่อการดูแลสุขภาพของผู้รับบริการ รวมถึงรู้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม” (ตัวแทนชุมชน คนที่ 2)

“สามารถประยุกต์ใช้ศาสตร์อื่น ๆ เพื่อการดูแลสุขภาพของผู้รับบริการ” (ผู้แทนจากสภาการพยาบาล คนที่ 7)

3) ด้านความคิดสร้างสรรค์ ผลการศึกษาพบว่า สร้างสรรค์ผลงานนวัตกรรมโดยบูรณาการความรู้ทางการพยาบาลและศาสตร์การแพทย์แห่งแผ่นดินเพื่อสุขภาพที่ดีของประชาชน ดังคำกล่าวของผู้ให้ข้อมูล

“สร้างสรรค์ผลงานนวัตกรรมและประยุกต์ใช้ศาสตร์การแพทย์แห่งแผ่นดิน” (บุคลากรมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ คนที่ 7)

“บูรณาการความรู้ทางการพยาบาลพัฒนาให้ทันสมัย” (บุคลากรผู้มีส่วนได้เสียจากโรงพยาบาลรัฐบาลและเอกชน คนที่ 8)

“ให้บริการอย่างชาญฉลาด เป็นปราชญ์ทางสิ่งแวดล้อมโดยสร้างสรรค์ผลงานใหม่ให้สังคม” (ตัวแทนชุมชน คนที่ 6)

“เน้นการเรียนรู้ตลอดชีวิตทั้งด้านความสามารถในการเรียนรู้ ทักษะการแก้ปัญหา ทักษะด้านการสื่อสาร และการสร้างนวัตกรรม” (ผู้แทนจากสภาการพยาบาล คนที่ 1)

2.3 ความคาดหวังสมรรถนะแต่ละชั้นปีของนิสิตพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ คือ นิสิตทุกชั้นปีมีคุณธรรม จริยธรรมจรรยาบรรณวิชาชีพควบคู่กับความรู้และทักษะการพยาบาล โดยสามารถประยุกต์ใช้ศาสตร์และความรู้ด้านการพยาบาลอย่างถูกต้อง เหมาะสม ตามมาตรฐานวิชาชีพที่สภาการพยาบาลกำหนด ผลการศึกษาสามารถแบ่งสมรรถนะได้ 3 ด้าน ดังนี้

1) สมรรถนะด้านความรู้และทักษะ ผลการศึกษาพบว่า นิสิตควรมีความรู้พื้นฐานมีคุณธรรมจริยธรรมวิชาชีพ และมีความสามารถในการปฏิบัติการพยาบาล รวมไปถึงคุณธรรมจริยธรรม มีความสำนึกรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม มีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนและผู้ร่วมงาน ดังคำกล่าวของผู้ให้ข้อมูล

“ปี 1 ควรเป็นผู้ใฝ่รู้ มีความรู้ ปี 2 เป็นผู้มีการคิด วิเคราะห์ ปี 3 เป็นผู้มีความสามารถ มีทักษะในวิชาชีพ ปี 4 เป็นผู้ที่มีที่สามารถบูรณาการ และนำความรู้ไปสู่การประยุกต์ใช้” (บุคลากรมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ คนที่ 1)

“ชั้น 1 เสียสละ ใฝ่หาความรู้ ชั้น 2 รักงานบริการ เพิ่มพูนความรู้ สร้างความชำนาญ ชั้น 3 พร้อมปฏิบัติงานผู้ช่วย จิตสาธารณะ ชั้น 4 พร้อมทำงานและแก้ปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ” (บุคลากรผู้มีส่วนได้เสียจากโรงพยาบาลรัฐบาล และเอกชน คนที่ 3)

“ชั้นปีที่ 1 มีความรู้ความสามารถ มีคุณธรรม จริยธรรม มีความสำนึกรับผิดชอบตนเองและสังคม มีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนและร่วมงาน ชั้นปีที่ 2 รู้จักคิดเป็นแก้ปัญหาได้ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เอื้ออาทร เห็นอกเห็นใจผู้อื่น ชั้นปีที่ 3 มีพฤติกรรมจริยธรรมทางการพยาบาล เช่นความสุภาพอ่อนโยน ความรับผิดชอบ ความอดทน ความเมตตากรุณา ความร่วมมือสามัคคี ความมีระเบียบวินัย ความเคารพในความเป็นมนุษย์ ชั้นปีที่ 4 มีทักษะการปฏิบัติการพยาบาลเพื่อประโยชน์ต่อผู้อื่นโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน” (ตัวแทนชุมชน คนที่ 2)

“ชั้นปีที่ 1 มีความรู้พื้นฐานวิชาชีพ คุณธรรม จริยธรรม สมรรถนะชั้นปีที่ 2 มีความรู้ด้านวิชาชีพ คุณธรรม จริยธรรม สมรรถนะชั้นปีที่ 3 มีความสามารถในการปฏิบัติการพยาบาล คุณธรรม จริยธรรม สมรรถนะชั้นปีที่ 4 ทักษะการปฏิบัติการพยาบาล คุณธรรม จริยธรรม” (ผู้แทนจากสภาการพยาบาล คนที่ 4)

2) สมรรถนะด้านมาตรฐานวิชาชีพ ผลการศึกษาพบว่า นิสิตควรมีสมรรถนะที่บัณฑิตพยาบาลเมื่อสำเร็จการศึกษาควรมี และสอดคล้องตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ 6 ด้าน ของมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาพยาบาลศาสตร์ (พ.ศ. 2560) และสภาการพยาบาลกำหนด ดังคำกล่าวของผู้ให้ข้อมูล

“สมรรถนะที่ 1 ด้านจริยธรรม จรรยาบรรณ และกฎหมาย สมรรถนะที่ 2 ด้านการปฏิบัติการพยาบาลเฉพาะทางสาขาการพยาบาลผู้ป่วย สมรรถนะที่ 3 ด้านคุณลักษณะวิชาชีพ สมรรถนะที่ 4 ด้านภาวะผู้นำ การจัดการ และการพัฒนาคุณภาพ สมรรถนะที่ 5 ด้านวิชาการ และการวิจัย สมรรถนะที่ 6 ด้านการพัฒนาคุณภาพ” (ผู้แทนจากสภาการพยาบาล คนที่ 5)

“สมรรถนะของนิสิตพยาบาล ควรพิจารณากำหนดจากสมรรถนะที่บัณฑิตพยาบาลที่สำเร็จการศึกษาควรมีและสอดคล้องกับมาตรฐานผลการเรียนรู้ทั้ง 6 ด้าน ที่กำหนดอยู่ในมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาพยาบาลศาสตร์ (พ.ศ. 2560) และสอดคล้องกับประกาศสภาการพยาบาล เรื่อง สมรรถนะหลักของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรปริญญาตรี ปริญญาโท ปริญญาเอก สาขาพยาบาลศาสตร์ ฯ (พ.ศ. 2561)” (ผู้แทนจากสภาการพยาบาล คนที่ 7)

3) สมรรถนะด้านการประยุกต์ ผลการศึกษาพบว่า นิสิตประยุกต์ใช้ความรู้ศาสตร์ทางการพยาบาล วิจัย และนวัตกรรมในการดูแลสุขภาพทั้งในระดับบุคคล ครอบครัว และชุมชนทุกมิติทางการพยาบาล ทุกช่วงวัยในภาวะปกติ ภาวะเสี่ยง และทุกระยะของการเจ็บป่วยที่ซับซ้อนและไม่ซับซ้อน ดังคำกล่าวของผู้ให้ข้อมูล

“ชั้นปีที่ 1 อ่านงานวิจัยหรือนวัตกรรมด้านสุขภาพ ชั้นปีที่ 2 นำผลงานวิจัยหรือนวัตกรรมด้านสุขภาพมาดูแลผู้รับบริการ ชั้นปีที่ 3 ออกแบบงานวิจัยหรือนวัตกรรมด้านสุขภาพ ชั้นปีที่ 4 ผลิผลงานวิจัยหรือนวัตกรรมด้านสุขภาพ” (บุคลากรผู้มีส่วนได้เสียจากโรงพยาบาลรัฐบาลและเอกชน คนที่ 8)

“ชั้นปีที่ 1 ประยุกต์ความรู้เกี่ยวกับศาสตร์ที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้ในการดำรงชีวิตและการดูแลสุขภาพ ชั้นปีที่ 2 ประยุกต์ความรู้และปฏิบัติทางการพยาบาล และบูรณาการศาสตร์ที่เกี่ยวข้องในการดูแลสุขภาพทุกมิติทั้งใน

ภาวะปกติ ภาวะเสี่ยง และเจ็บป่วยไม่ซับซ้อน
 ชั้นปีที่ 3 ประยุกต์ความรู้และปฏิบัติการพยาบาล โดย
 บูรณาการศาสตร์ที่เกี่ยวข้องในการดูแลสุขภาพทั้ง
 ในระดับบุคคล ครอบครัว และชุมชนในทุกมิติ
 ทางการพยาบาล ทุกช่วงวัยในภาวะปกติ ภาวะ
 เสี่ยงและทุกระยะของการเจ็บป่วยที่ซับซ้อนและ
 ไม่ซับซ้อน ประยุกต์ความรู้และปฏิบัติการผดุงครรภ์
 ในการดูแลมารดา ทารกในระยะตั้งครรภ์ ระยะ
 คลอด และระยะหลังคลอดปกติ และมีภาวะเสี่ยง
 ทางสุขภาพแบบองค์รวม บนพื้นฐานความปลอดภัย
 ทุกมิติของการพยาบาลได้ ชั้นปีที่ 4 ประยุกต์
 ความรู้ทางการพยาบาลบูรณาการศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง
 ในการดูแลสุขภาพจิตและจิตเวชศาสตร์ ทั้งระดับ
 บุคคล ครอบครัวและชุมชน ทุกมิติทางการพยาบาล
 ทุกช่วงวัย ในภาวะปกติ ภาวะเสี่ยงและทุกระยะ
 ของการเจ็บป่วย” (ผู้แทนจากสภาการพยาบาล
 คนที่ 1)

การอภิปรายผลการวิจัย

ผลการศึกษาความต้องการในการเปิด
 หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต คณะพยาบาล
 ศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พบว่า มีความ
 ต้องการให้บัณฑิตพยาบาลมีความรู้ความเข้าใจ
 เกี่ยวกับการพยาบาลผู้ป่วยที่มีภาวะเจ็บป่วยต่าง ๆ
 โดยสามารถให้คำแนะนำเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพ
 ได้ถูกต้อง ครอบคลุม และมีจิตบริการทำงาน
 อ่อนน้อม เอื้ออาทรกับผู้ใช้บริการ และสามารถ
 ปรับตัวให้ทันสมัยเท่าทันสถานการณ์ จาก
 ข้อค้นพบในครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า ผู้ให้ข้อมูล
 ส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับคุณลักษณะของบัณฑิต
 พยาบาลที่พึงประสงค์ โดยเฉพาะด้านคุณธรรม
 จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ ซึ่งจากการศึกษา
 ของ Thesingh and Saraphok (2020) ที่ได้พัฒนา
 รูปแบบการประยุกต์ใช้แนวคิดโรงพยาบาล
 คุณธรรมเพื่อพัฒนาพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรม
 ของนักศึกษาพยาบาล พบว่าพฤติกรรมคุณธรรม
 จริยธรรมของนักศึกษาพยาบาล ภายหลังการใช้
 รูปแบบการประยุกต์ใช้แนวคิดโรงพยาบาล

คุณธรรม เพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของ
 นักศึกษาพยาบาล โดยพบว่านักศึกษาพยาบาล
 ส่วนใหญ่ ร้อยละ 95.1 มีพฤติกรรมคุณธรรม
 จริยธรรมโดยรวมอยู่ในระดับสูง และเพิ่มขึ้นจาก
 ก่อนการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมอย่างมีนัยสำคัญ
 ทางสถิติ เช่นเดียวกับการศึกษาของ Salaprawan
 et al. (2020) ที่ได้พัฒนาคุณธรรมจริยธรรมที่
 พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาล แล้วพบว่า
 นักศึกษามีคุณธรรมจริยธรรมที่พึงประสงค์หลัง
 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองผ่านแอปพลิเคชันไลน์
 สูงกว่าก่อนการมีส่วนร่วม ซึ่งจากการศึกษาใน
 ครั้งนี้ ผู้ให้ข้อมูลเสนอให้ทางหลักสูตรมีการจัด
 รูปแบบการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการส่งเสริม
 ด้านคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ
 ตั้งแต่รับผู้เรียนเข้ามศึกษา อีกทั้งให้ความสำคัญ
 กับการมีทัศนคติและเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพพยาบาล
 ให้เกิดความคงอยู่ในวิชาชีพพยาบาลตลอดไป

ความคาดหวังในการเปิดหลักสูตรพยาบาล-
 ศาสตรบัณฑิต หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต
 คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
 พบว่า ควรให้ความสำคัญกับการดูแลสุขภาพแบบ
 องค์รวมทุกช่วงวัย โดยให้บัณฑิตพยาบาลมีความใกล้ชิด
 และเข้าถึงประชาชน สามารถทำงานเคียงข้าง
 ประชาชนบนพื้นฐานความรู้ ศาสตร์และศิลป์
 ทางการพยาบาลและผดุงครรภ์ โดยบูรณาการ
 ศาสตร์การเกษตร เทคโนโลยีดิจิทัล และนวัตกรรม
 ซึ่งการศึกษาในครั้งนี้ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ให้ความสำคัญ
 กับการที่บัณฑิตพยาบาลสามารถเป็นผู้นำและ
 สร้างนวัตกรรมทางการพยาบาลเพื่อให้เกิดผลลัพธ์
 การดูแลที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพ และจาก
 การศึกษาของ Yingyuad et al. (2020) ที่ได้พัฒนา
 การเรียนรู้โดยใช้นวัตกรรมเป็นฐานต่อทักษะ
 การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 พบว่า ทักษะการเรียนรู้ใน
 ศตวรรษที่ 21 ของกลุ่มทดลองที่ได้รับการส่งเสริม
 การเรียนรู้โดยใช้นวัตกรรมเป็นฐานมีค่าเฉลี่ยสูงขึ้น
 กว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และ
 เมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มควบคุม พบว่า ค่าเฉลี่ย
 ทักษะในศตวรรษที่ 21 สูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมี

นัยสำคัญทางสถิติ และกลุ่มทดลองมีประสบการณ์การเรียนรู้จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้นวัตกรรมเป็นฐานอยู่ในระดับสูง สอดคล้องกับการศึกษาของ Wiboonchai et al. (2020) ที่พัฒนารูปแบบการเรียนการสอนในคลินิกโดยใช้วิจัยเป็นฐานเพื่อส่งเสริมความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรมทางการพยาบาลสำหรับนักศึกษาพยาบาล พบว่าคะแนนเฉลี่ยของความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรมทางการพยาบาลหลังการใช้รูปแบบที่พัฒนาขึ้นสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนการใช้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีผลงานนวัตกรรมสำเร็จตามเป้าหมาย ความคิดเห็นในภาพรวมของนักศึกษาพยาบาลนั้นรู้สึกดีต่อการเรียนรู้ที่ใช้วิจัยเป็นฐาน ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้ แสดงให้เห็นว่าการพัฒนาศักยภาพของบัณฑิตพยาบาลของคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ควรมุ่งพัฒนาให้มีทักษะการสร้างสรรค์นวัตกรรม เพราะเป็นสิ่งที่เป็ความคาดหวังอย่างยิ่งในการปฏิบัติงานในยุคปัจจุบันและอนาคต และนำไปสู่การพัฒนางานและคุณภาพการพยาบาลให้มีมาตรฐานที่สูงขึ้น

ข้อค้นพบทั้งหมดที่กล่าวมานั้น มีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการเชื่อมโยงไปสู่การกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร (Program Learning Outcomes: PLOs) ที่จะทำให้การผลิตบัณฑิตพยาบาลหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มีความทันสมัย สอดคล้องกับบริบทของมหาวิทยาลัย ตลอดจนตอบสนองต้องการและความคาดหวังของประชาชน ชุมชน สังคม และประเทศชาติ นำไปสู่ความคุ้มค่าในการลงทุนผลิตบัณฑิตพยาบาลเพื่อการดูแลสุขภาพของเกษตรกรและประชาชนที่ยั่งยืน

ข้อเสนอแนะ

1. คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ควรออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ในหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ให้ครอบคลุมสถานการณ์การเจ็บป่วยตามปกติ และการเจ็บป่วย

จากการเกษตรทั้งพืช สมุนไพร และสัตว์ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในบทบาทและประยุกต์ศาสตร์ที่เกี่ยวข้องในการแก้ไขปัญหาสุขภาพที่เกิดขึ้น

2. ควรนำข้อค้นพบจากการวิจัยไปพัฒนาศักยภาพของอาจารย์พยาบาลและพยาบาลพี่เลี้ยงในการเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับผู้เรียน

เอกสารอ้างอิง

- Department of Physical Medicine, Kasetsart University. (2023). *Medical Park Project Kasetsart University*. Bangkok: Kasetsart University.
- Guba, E. G., & Lincoln, Y. S. (1989). *Fourth generation evaluation*. Newbury Park, CA: Sage.
- Hatch, J. A. (2023). *Doing qualitative research in education settings*. State university of New York press.
- Salaprawan, A., Chansuk, N., & Deeprasit, M. (2022). Development of desired morality and ethics of second-year Bachelor of Nursing Science students by involving parents through the Line application program. *Journal of Health and Nursing Education*, 28(1), 1-13.
- Sandelowski, M. (1995). Sample size in qualitative research. *Research in Nursing & Health*, 18(2), 179-183.
- Sawangdee, K. (2017). The crisis of shortage of professional nurses in the health service units of the Office of the Permanent Secretary, Ministry of Public Health: Policy proposals. *Journal of Public Health*, 26(2), 456-468.
- Thailand Nursing and Midwifery Council. (2021). *Report on the working status of nurses in Thailand, Nursing and Midwifery Council committee meeting, November 11, 2021*. Nonthaburi: Thailand Nursing and Midwifery Council.
- Thesingh, C., & Saraphok, P. (2020). Development of a model for applying the concept of moral hospital to develop moral and ethical behavior of nursing students. *Journal of Health Research and Development, Nakhon Ratchasima Provincial Public Health Office*, 6(1), 108-122.
- Wiboonchai, N., Anekwi, N., Thaiwong, A., Saenchan, M., & Bunditthaworn, K. (2020). Development of teaching and learning models in clinics. Using research as a base to promote the ability to create nursing innovations for nursing students. *Journal of Nursing and Education*, 13(2), 77-92.
- World Health Organization. (2022). *Global strategy on human resources for health: Workforce 2030*. Geneva.
- Yingyuad, P., Tangkratok, P., Piantanyakarn, N., Attham, W., Phalachai, T., & Sangkhaphong, A. (2020). Results of learning using innovation as a base. Toward learning skills in the 21st century and learning experiences of nursing students. *Journal of Research in Health Sciences*, 14(2), 58-69.